

HET WERKEN IN DE GROEPEN

VOORWOORD

Ridderkerk, september 2017

Beste ouders en/of verzorgers,

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw schooljaar treft u een samenvatting aan van de leerstof die we in het schooljaar 2017-2018 willen behandelen. Deze leerstof hebben we voor u per leerjaar gerangschikt. Zo willen we u laten kennismaken met de methoden waarmee wij op school werken. Daarbij wordt aangegeven bij welke vakken de kinderen huiswerk krijgen. Op die manier beschikt u over een overzicht van het complete lesgebeuren in alle groepen van onze school.

Uitgangspunt is dat wij u graag betrekken bij het schoolgebeuren door inzicht te geven in de lesstof en in de manier van werken op school. Jaarlijks wordt ook het overzicht van de leerstof per groep bijgewerkt.

De belangrijkste veranderingen in het lesgebeuren vinden meestal plaats door de invoering van nieuwe methoden en/of nieuwe werkwijzen. Ook dit schooljaar is dat het geval. Twee methoden die vorig jaar voor het eerst in groep (3 en) 4 werden gebruikt, zijn nu ook ingevoerd in de groepen 5 en 6. Het gaat om taal en schrijven. Bovendien wordt met ingang van dit schooljaar in de groepen 4 t/m 8 een nieuwe methode Begrijpend lezen geïntroduceerd en wel een heel bijzondere: de digitale methode News2learn!

Van de genoemde nieuwe methoden treft u nog geen informatie aan bij de groepsoverzichten. We volstaan op deze plaats met het beschrijven van wat algemene kenmerken.

1. Taal: Taal actief

De christelijke taalmethode Taal actief bestaat uit een leerlijn taal en een leerlijn spelling. Binnen de leerlijn taal worden de volgende vier gebieden in aparte lessen behandeld:

- woordenschat
- taal verkennen
- spreken & luisteren
- schrijven

In Taal actief wordt gedifferentieerd op drie niveaus. Taal actief heeft ook een plusboek met daarin een uitdagend programma voor taalbegaafde kinderen.

Weet wat je leert!

Kinderen leren beter als ze weten wat en waarom ze iets leren. Daarom staan de lesdoelen in het leerlingmateriaal.

Veel aandacht voor woordenschat

Taal actief besteedt veel aandacht aan woordenschat. Voor kinderen met een beperkte woordenschat is er een aanvullend programma.

Differentiatie

Direct na de instructie maken de leerlingen drie beginopdrachten. Op basis van het resultaat gaan kinderen aan de slag op hun eigen niveau.

Veel oefenen en herhalen

Taal actief is een methode met een hoog niveau. Het wordt de leerlingen niet gemakkelijk gemaakt. Daarom wordt er veel geoefend. Ook herhaling van de lesdoelen is een vast onderdeel van het programma. De doelen worden voor de toets ook nog eens herhaald in een les samenwerkend leren en na de toets in een weektaak.

2. Schrijven: Klinkers

De schrijfmethode Klinkers is een nieuwe en eigentijdse schrijfmethode voor groep 1 t/m groep 8. In groep 3 sluit Klinkers goed aan bij de taal-leesmethode Lijn 3. Dat is eigenlijk ook de belangrijkste reden waarom de methode Klinkers wordt ingevoerd. Hieronder wordt dit duidelijk gemaakt.

Aansluiting bij Lijn 3

Als de kinderen in groep 3 met Lijn 3 nieuwe letters leren lezen, leren ze de letters met behulp van Klinkers ook schrijven. Daardoor worden beide vaardigheden versterkt. Ook hanteert Klinkers in de

schrijfschriften van groep 3 dezelfde thema's als Lijn 3.

De sterke punten van Klinkers zijn in alle groepen het gebruik van het lichthellend verbonden schrift, een goede begeleiding van linkshandigen en de eenvoudige vormen van de letters. Ook is er veel aandacht voor de schrijfhouding.

Veel aandacht voor motoriek

Een goede schrijfhouding, schrijfbeweging en pengreep zijn belangrijke voorwaarden voor het ontwikkelen van een goed handschrift. Daarom wordt daar in alle groepen veel aandacht aan besteed.

3. News2learn

News2Learn is een eigentijdse christelijke leerlijn begrijpend lezen en mediawijsheid in één. Naast begrijpend lezen zijn ook begrijpend luisteren, kijken en omgaan met sociale media onderdeel van de leerlijn. Zo combineert News2Learn op een slimme manier twee belangrijke 21e-eeuwse vaardigheden.

Leerlingen zijn gebruikers zijn van media. Of het nu gaat om nieuws, lees-, strip- of schoolboeken, reclame, games, films, radio, internet of sociale media, dagelijks komen ze in aanraking met een grote hoeveelheid informatie.

Het is de kunst om op verstandige wijze met al deze informatie om te gaan. Allereerst om de informatie te filteren en te selecteren. Vervolgens om de boodschap te analyseren, te begrijpen en te bepalen wat de betekenis ervan is. En tenslotte om vast te stellen wat er met de informatie gedaan moet worden.

Om deze vaardigheden goed toe te passen, moeten leerlingen zich ontwikkelen tot vaardige lezers en verstandige gebruikers van media. News2Learn draagt hier aan bij door wekelijks afwisselende lessen begrijpend lezen, kijken en luisteren aan te bieden. Stapsgewijs bouwen leerlingen vaardigheden op die voldoen aan de vijf kerndoelen voor begrijpend lezen.

Maar News2Learn is meer dan begrijpend lezen, kijken en luisteren. De lessen mediawijsheid zijn in de leerlijn geïntegreerd. De leerlingen komen zo op een natuurlijke manier in aanraking met allerlei onderwerpen die gaan over de omgang met nieuwe media. Dat gebeurt op een positief kritische manier. Zo worden ze zich bewust van de eigenschappen van deze media, wat deze met hen doen en hoe ze er verstandig mee om kunnen gaan.

News2Learn is bestemd voor de groepen 4 tot en met 8. Speciaal voor groep 4 is er News2Learn Junior.

Samenvattend:

- Leerlingen zijn actief bezig met begrijpend lezen, kijken en luisteren en leren direct hoe ze deze kennis en vaardigheden kunnen inzetten bij mediawijsheid.
- Iedere week wordt een kant-en-klare les opgeleverd. Die is ontwikkeld volgens de meest actuele onderwijskundige inzichten op het gebied van lesgeven, begrijpend lezen, kijken en luisteren.
- De actuele teksten, foto's en clips zijn aansprekend en van de journalistieke kwaliteit van Erdee Media Groep. Iedere week wordt een ander genre aangeboden variërend van een interview, nieuws- of achtergrondartikel tot een weerbericht of recept.

Tot slot

We hopen van harte dat we u met deze informatiebrochure van dienst zijn. Wellicht kunt u ons van uw bevindingen of ervaringen op de hoogte stellen, zodat wij er onze winst mee kunnen doen. Samen staan we immers voor de belangrijke taak om de kinderen op te voeden en te onderwijzen op grond van Schrift en belijdenis. Hebt u nog vragen, aarzel dan niet, maar neem gerust contact met ons op.

Het team van de Ds. G.H. Kerstenschool.

GROEP 4

Psalm:

Iedere week wordt op maandag een nieuw psalmvers besproken en aangeleerd. De volgende week maandag moet het psalmvers gezongen worden (meestal door 3 of meer leerlingen tegelijk).

Elke dag wordt aan het begin van de ochtend, de middag en na de Bijbelvertelling het te leren psalmvers gezongen in de klas. Wel blijkt dat dit voor een aantal kinderen niet genoeg is, zodat ook thuis nog geoefend moet worden. Daarom krijgen de kinderen op maandag een psalmkaart mee naar huis met daarop geschreven de te leren psalm.

Bijbelse geschiedenis:

We gebruiken hiervoor de methode: 'Hoor het Woord'. Deze methode bestaat uit 4 delen. We beginnen elk jaar met een ander deel, zodat de gehele Bijbelse Geschiedenis aan de orde komt (uitgezonderd moeilijke gedeelten). In elk leerjaar wordt zowel een gedeelte uit het O.T als uit het N.T. verteld. Ook aan de vertellingen, behorend bij de christelijke feestdagen wordt tussendoor aandacht geschonken. Naast 3 vertellingen in de week, wordt er op vrijdag een verwerking gemaakt. Die verwerking bestaat meestal uit vragen over de vertelde lessen van die week, Soms is er een puzzeltje bij of een kleurplaat. Op maandag is er altijd een gezamenlijke weekopening, waarbij ook een Bijbelvertelling gehouden wordt.

Zoals u wellicht weet gebruiken we op school een Bijbelkennisboekje. Hierin is per groep aangegeven wat de kinderen uit hun hoofd moeten leren. In groep 4 leren we bv. : De betekenis van de

christelijke feestdagen met enkele bijbehorende teksten De namen van de apostelen. Het tweede en vijfde gebod enz. We oefenen dat elke vrijdag door het klassikaal op te zeggen en zo in te oefenen. Soms wordt er ook gevraagd of de kinderen thuis wat kunnen leren.

Lezen:

In groep 4 wordt op verschillende manieren aandacht geschonken aan het lezen:

We beginnen in deze groep met het zogenaamde zwaluwlezen. Dit houdt in dat ieder kind in eigen tempo en op eigen niveau leest. Ieder kind heeft dus een eigen leesboekje met een leesblad. Na een bepaalde periode volgt er een Avitoets om te kijken of een kind door kan gaan op een hoger niveau (we werken met avi-niveaus). Ook worden er DMT toetsen afgenomen. Hierbij moeten de leerlingen losse woorden lezen. We oefenen dit ook door elke dag 1 minuut een blad met dezelfde woorden te lezen en proberen het tempo te versnellen. Na één week oefenen we weer andere woorden. Als een kind erg zwak is krijgt het extra leeshulp. Ook lezen er kinderen thuis met behulp van een leeskaart.

Eén of twee keer per week wordt er klassikaal gelezen uit een gezamenlijk leesboek.

Schrijven:

Voor schrijven gebruiken we de methode "Klinkers. Zie informatie op bladzijde 1 en 2. Halverwege groep 4 krijgen de kinderen een vulpen.

Rekenen:

We gebruiken de methode: "Wereld in getallen".

De methode is opgebouwd uit 8 blokken van 4 of 5 weken per leerjaar. In de eerste weken van het blok wordt gewerkt

aan de basisstof. In de 4^e of 5^e week wordt de toets gemaakt en daarna herhaling of verrijking. Elke derde les van het blok is een projectles. Daarin komen aan de orde: meten, meetkunde, geldrekenen en tijd. Elke les begint met het lesboek. De opdrachten daaruit worden door alle leerlingen gemaakt. Zijn ze klaar dan gaan ze zelfstandig verder met de weektaak uit het takenboek. De kinderen werken daarin op hun niveau aan de hand van de gemaakte toetsen. Voor rekensterke kinderen die klaar komen met de weektaak is er nog een plusboek. In groep 4 leren we optellen en aftrekken tot en met 100. Oriëntatie op getallen groter dan 100. Geldrekenen: alle munten en biljetten t/m 100 euro; gepast betalen, terugkrijgen. Tijd: klokkijken hele en halve uren (analoog en digitaal), kwartieren (analoog), maand en jaarkalender. Meten; meter en cm, kilogram, liter. Meetkunde: plattegronden, blokken bouwsels.

Iedere morgen besteden we een korte tijd van de rekenles aan het automatiseren. We oefenen aan de hand van een methode: splitsingen, plus en min sommen t/m 20. Na de herfstvakantie komen ook de tafelsommen aan de orde.

Eén keer in de week besteden we extra aandacht aan het leren van de tafels. Uw kind krijgt bij het aanleren van een nieuwe tafel een blad mee naar huis met de te leren tafel. Daarop staat ook wanneer de tafel opgezegd moet worden. Het is de bedoeling, dat hier thuis ook mee geoefend wordt en dat de geleerde tafels herhaald worden. Aan het einde van het schooljaar kan het kind dan een 'tafel diploma' behalen.

In groep 4 worden alle tafels (1 t/m 10) aangeleerd. De tafels van 1 t/m 5 en 10 moeten door elkaar beheerst worden.

Taal:

We gebruiken in groep 4 de methode 'Taal Actief'.

Zie informatie op bladzijde 1.

Natuuronderwijs:

We gebruiken hiervoor de methode 'Leefwereld'. Naast natuuronderwijs komen er ook techniek- en milieuonderwerpen aan de orde. In het boek van groep 4 worden 14 lessen behandeld. Enkele onderwerpen zijn bijv.: huisdieren; lucht is leuk; oog, oor, neus, mond; vriezen en dooien; de groentetuin; kijk een fiets. Een les bestaat uit kijk- en leesopdrachten en interactie over het onderwerp aan de hand van het leerlingenboek. Daarna worden de opdrachten uit het werkboek gemaakt. Bij een tweede les voeren de leerlingen vaak een doe-opdracht uit in een groepje. Soms zijn er buitenopdrachten. Naderhand praten we met elkaar over de gevonden antwoorden.

Verkeer:

We gebruiken de methode 'Klaar...over'. Deze methode bestaat uit een werkschrift. Het werkboek bestaat uit 17 lessen. Elke les wordt afgesloten met begrippen en regels die de kinderen moeten onthouden.

Enkele lesonderwerpen:

- 1) Mijn school.
- 2) Mijn fiets.
- 3) Herfst
- 4) Op de fiets naar school.
- 5) In het donker.
- 6) Met de auto.
- 7) Help!

Expressie:

Eén keer per week ontvangen de kinderen een teken- en een handvaardigheidles. Diverse technieken

worden aan de orde gesteld. Ook wordt met verschillende materialen gewerkt, zoals met verf, viltstift, kleurpotlood, bordkrijt, vetkrijt, ecoline, enz. De leerkracht kiest het onderwerp waarover een werkje wordt gemaakt. Soms ook in overleg met de leerlingen. Vaak is er een associatie met de lesstof van andere vakken, thema's of jaargetijde. We gebruiken ook de methode "Uit de kunst".

Bewegingsonderwijs:

De bedoeling van ons bewegingsonderwijs is: je leren goed en gezond te bewegen. Plezier beleven aan deze lessen is tevens van groot belang. De lessen kunnen globaal verdeeld worden in twee soorten: spellessen en turnlessen. In de spellessen worden allerlei vaardigheden aangeleerd m.b.t. diverse bal- en tikspelen. In de turnlessen wordt vooral aandacht besteed aan de grondvormen van bewegen, zoals klimmen/klauteren, balanceren, duikelen, enz. Veel van de lessen worden gegeven in WIG-vorm, d.w.z. lessen die aangeboden worden d.m.v. Werken In Groepen. Er zijn drie groepen die dan rouleren tijdens de les. De lessen worden gegeven in sportcentrum 'De Fakkel'.

Muzikale vorming:

Bij de muzieklessen wordt de methode: "Meer met muziek" gebruikt.

Naast het aanleren en zingen van liedjes wordt aandacht geschonken aan verschillende muzikale aspecten: ritmische vorming (bewegen op maat en ritme, verschillende maatsoorten), ontwikkeling van het gehoor, improviseren en het gebruik van muziekinstrumenten. Bij de methode is veel plaatmateriaal en een cd met de versjes, geluids- en muziekvoorbeelden. Daarnaast worden ook verschillende geestelijke en vaderlandse liederen aangeleerd.

Verder luisteren we elke dag na de pauze naar een stukje klassieke muziek aan de hand van de methode "Luisterland". Daarbij wordt steeds op een speelse manier iets verteld over de componist en over het muziekfragment zelf. Doordat de kinderen 5 dagen per week hetzelfde stukje horen gaan ze het herkennen. Aan het eind van het schooljaar kennen de leerlingen aardig wat klassieke muziek en componisten.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Hiervoor gebruiken we de methode "Kinderen en ..... hun sociale talenten". Deze methode is vooral opgezet om de sociaal-emotionele vorming van de leerlingen te bevorderen. In groep 4 komen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde:

Ervaringen delen, aardig doen, Samenspelen en werken, Jezelf presenteren, Omgaan met ruzie, Een keuze maken. Een compliment geven enz.

Belangrijk is het gegeven dat ontstane situaties kunnen veranderen!

SEVO:

We maken hierbij gebruik van de methode: "Wonderlijk gemaakt".

De methode bestaat uit een map met daarin zes losse katernen voor groep 3 en 4. In de lessen voor groep 4 komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Zelfvertrouwen en grenzen
2. Vriendschap
3. Veiligheid thuis

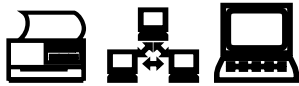
Het doel bij deze lessen is vooral: het versterken van het zelfvertrouwen en bewust worden van eigen grenzen.

Wat echte vriendschap betekent.

Dat het gezin een veilige plaats is om op te groeien.

Bij de methode is een PowerPointpresentatie met afbeeldingen die gebruikt kunnen worden bij de lessen. Aan de hand van allerlei creatieve werkvormen kunnen de lessen afgerond worden.

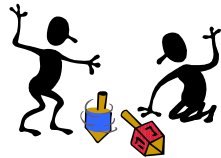
ICT- onderwijs:

In de groep maken we gebruik van de computer om bepaalde onderdelen van rekenen en spelling te oefenen. Ook bij het werken in de hoeken wordt de computer gebruikt om verhaaltjes te typen. Hierbij komen de volgende programma's aan de orde:

- klokkijken
- tafels
- wereld in getallen
- spelling

Zelfstandig werken /

Werken met taken:

In ons onderwijs willen we, indien mogelijk, rekening houden met de verschillende leerniveaus van de leerlingen.

We werken daarom enkele stukjes van dagdelen met taken. De leerlingen krijgen een overzicht (op een blad) welke taken gemaakt moeten worden. Ze kunnen zelf kiezen in welke volgorde de taken gemaakt worden. Er wordt een afgesproken tijd aan deze taken gewerkt. Als de leerlingen hiermee klaar zijn kunnen ze een keus maken uit een aantal extra taken.

De leerlingen krijgen een taak die ze kunnen volbrengen, die voldoende uitdagend is en waarvoor een bij hen zelf passende verantwoordelijkheid wordt gevraagd. In een klassikale les komt dit niet altijd voldoende tot zijn recht.

Sommige leerlingen hebben nauwelijks uitleg nodig en zijn zo klaar met hun taak. Andere leerlingen echter, hebben veel meer uitleg en steeds weer begeleiding nodig, om een taak te kunnen uitvoeren. Om hieraan tegemoet te kunnen komen is het nodig dat de rest van de leerlingen zelfstandig aan het werk zijn.

We maken gebruik van een verkeerslicht. Op het bord hangt een rood, oranje of groen kaartje. De volgende regels worden hierbij gehanteerd:

- Groen licht: De leerkracht legt uit/ bespreekt, je kunt vragen stellen (begin en eind van de les). De leerkracht maakt tijdens het werken een loopronde volgens een vaste route om kinderen met vragen te helpen en het werk te controleren. Kinderen die een korte instructie nodig hebben mogen eerder aan hun taak beginnen.
- Oranje licht: De kinderen mogen elkaar helpen. Komen ze er samen niet uit dan mogen ze hun vraagpaaltje pas neerzetten.
- Rood licht: Stil en zelfstandig werken. Je kunt alleen hulp vragen door je paaltje neer te zetten. Zolang je niet geholpen wordt ga je alvast verder met iets wat je wel kunt.

Tijdens het oranje en rode licht heeft de leerkracht gelegenheid:

- Een groepje of een individuele leerling extra uitleg te geven of samen een taak te maken.

U begrijpt dat zoiets niet van de ene op de andere dag in een groep is ingevoerd, maar we proberen hiermee tegemoet te komen aan de verschillen tussen de leerlingen.